

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

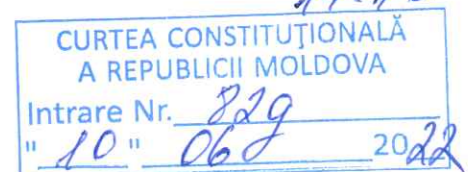
Curții Constituționale a Republicii Moldova
mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu, 28

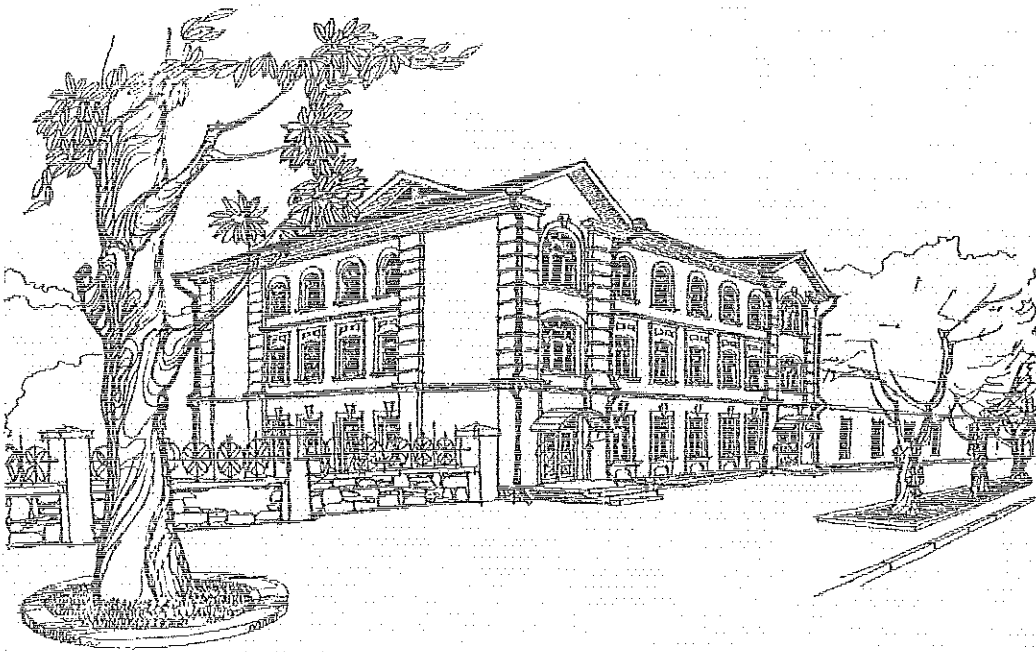
Prin prezenta, Judecătoria Chișinău /sediul Rîșcani/, Vă expediază spre examinare sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Rîșcani/ nr. 3-2777/2021 din 11 mai 2022, la cererea avocatului Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de avocatul Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru împotriva Agenției Servicii Publice privind constatarea ilegalității refuzului.

Anexă: sesizare (14 file)
Copia încheierii din 11.05.2022

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău /sediul Rîșcani/

Cazacu Grigorii

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Avocatul

1. Stoianov

2. Ludmila

A.2. -----

A.3. Instanța de judecată

1. Judecătoria mun. Chișinău (sediul Rîșcani)

2. Judecător Grigorii Cazacu

4. mun. Chișinău, str. Kiev, 3

5. Telefonul 0 22 31 07 56, e-mail-ul instanței de judecată: jrc@justice.md

¹Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

În fapt la 29 noiembrie 2019, Istrati Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin.(1) din CP al RM *conducerea mijlocului de transport în stare de iebrietate alcoolică*, stabilindu-i o pedeapsă penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de 135 ore. În calitate de sancțiune complementară s-a dispus anularea dreptului de a conduce unități de transport.

Condamnatul a executat în deplină măsură sancțiunea penală sub formă de *muncă neremunerată* în folosul comunității în conformitate cu dispozițiile Codului de executare al RM (s-a confirmat prin Certificatul Biroului de Probațiune Cahul nr. 10/02-1830 din 14 iulie 2021).

În perioada 26.01-16.04.2021 a fost implicat în Programul probațional antialcoolic și antidrog (s-a confirmat prin certificatul Inspectoratului Național de Probațiune nr. 382/20210111DD0100).

În vederea redobândirii dreptului de a conduce unități de transport în condiții generale Istrati Dumitru s-a prezentat la Secția înmatriculare a transportului și calificare a conducătorilor auto Cahul a ASP solicitând admiterea la examenul de calificare.

Colaboratorii secției au refuzat programarea comunicându-i că ar putea să se prezinte la examen doar după expirarea a 4 ani din momentul condamnării.

La 07 octombrie 2021 Istrati Dumitru a înaintat cerere de chemare în instanța de contencios administrativ a Agenției Servicii Publice. Reclamantul a comunicat instanței că ASP a aplicat dispozițiile art. 21/1 din *Legea nr.131/2007, adoptate prin Legea privind modificarea unor acte legislative nr. 138 din 19.07.2018, în vigoare din 14.12 2018*, pe care le consideră neconstituționale în partea ce vizează instituirea interdicției timp de 4 ani la eliberarea în condiții generale a unui alt permis de conducere. Toate circumstanțele care au dus la retragerea dreptului de a conduce unități de transport au fost înlăturate, impedimente la admiterea examenului de calificare nu sunt, iar instituirea interdicției pe o perioadă de 4 ani constituie o nouă pedeapsă distinctă pentru una și aceeași încălcare și depășește dispozitivul sentinței de condamnare, fapt inadmisibil în procesul penal.

La 05 noiembrie 2021 în cadrul procesului judecătoresc nr. 3-2777/2021, aflat în gestiunea judecătorului Cazacu Grigorii, Judecătoria mun. Chișinău (sediul Rîșcani), la cererea avocatului Stoianov Ludmila, în interesele lui Istrati Dumitru, s-a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21/1 alin. 920 din *Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier*.

La 11 mai 2022 cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost admisă

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prin prezenta sesizare se solicită examinarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor *art. 21/1 alin.(2) din Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier*, în partea ce vizează **instituirea interdicției timp de 4 ani din momentul condamnării persoanei la redobândirea în condiții generale a unui nou permis de conducere.**

Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier conține reglementări la art. 21/1 în următoarea redacție:

” (1) Anularea dreptului de conducere a mijlocului de transport se dispune de către instanța de judecată în următoarele cazuri:

a) titularul permisului de conducere a fost condamnat printr-o hotărîre judecătorească rămasă definitivă cu pedeapsă penală care prevede anularea dreptului de conducere a mijlocului de transport;

b) titularul permisului de conducere a fost declarat inapt de către cadrele medicale abilitate să testeze psihofiziologic și medical conducătorii mijloacelor de transport.

(2) Dreptul de conducere anulat poate fi redobîndit, în condiții generale, după decăderea temeiurilor de anulare a acestuia, la prezentarea unei dovezi în acest sens, și susținerea de către solicitant a examenului de calificare pentru obținerea permisului de conducere la autoritatea competentă, pe categorii și subcategorii de mijloace de transport solicitate. Suplimentar, în cazul prevăzut la alin. (1) lit. a), dreptul de conducere anulat poate fi redobîndit după frecventarea programului probațional antialcoolic și antidrog **și expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării.**

(3) Organele care asigură executarea pedepsei penale sau sancțiunii contravenționale de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, în termen de pînă la 10 zile, remit autorității competente permisele de conducere ridicate pentru anularea acestora”.

Se solicită verificarea corespunderii sintagmei **”și expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării” din art. 21/1 alin. (2) al Legii 131/2007** cu dispozițiile art.art. 4, 16, 20, 22, 28 43, 46, 54 din Constituția RM potrivit argumentelor aduse la Capitolul E al respectivei sesizări.

Considerăm că norma juridică criticată din *Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier*, **contravine și normelor internaționale ce consacră drepturile și libertățile omului și subminează mecanismul stabilirii și executării pedepselor penale.**

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale rationemateriae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

În eventualitatea declarării admisibilității prezentei sesizării verificarea constituționalității normei legale criticate poate fi realizată sub aspectul corespunderii sintagmei "**și expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării**" din **art. 21/1 alin. (2) al Legii 131/2007**:

art. 4 din Constituția RM, potrivit căroră *dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale;*

art. 54 alin.(1) - *nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului;*

art. 16, *toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială;*

art. 28 - *statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată;*

art. 43 alin. (1) – *Constituția consacră dreptul oricărei persoane la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.*

art. 46 slin. (1) - *dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate;*

art. 20 - *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție;*

art. 22 - *nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.*

art. 54 alin. (2) - *exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.*

art. 54 alin. (3) - *se interzice în mod incontestabil restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24, inclusiv și a dreptului de acces la justiție.*

Potrivit dispozițiilor art.art. 3, 8, 11, 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului *orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale.*

Orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sînt recunoscute prin constituție sau lege.

Orice persoana acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată pîna cînd vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care iau fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul cînd au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decît aceea care era aplicabilă în momentul cînd a fost săvârșit actul cu caracter penal. Nimeni nu va fi supus la imixțiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoana are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixțiuni sau atingeri.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

E.Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Considerăm că dispozițiile *art. 21/1 alin. (2) din Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier*, în partea ce vizează instituirea interdicției timp de 4 ani la eliberarea în condiții generale a unui nou permis de conducere, **contravin Constituției RM, normelor internaționale ce consacără drepturile și libertățile omului și subminează mecanismul prestabilit de aplicare/executare a pedepselor penale**, ceea ce implică necesitatea exercitării controlului de constituționalitate și pronunțării unei hotărâri definitive și inatacabile privind constituționalitatea/neconstituționalitatea legii criticate.

În argumentarea raționamentului expus reiterăm conținutul art. 4 din Constituția RM, potrivit căroră *dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.*

În conformitate cu dispozițiile art. 54 alin. (1) din Constituția RM *în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

Potrivit dispozițiilor art. 16, *toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.*

În opinia noastră cei cărora li s-a retras dreptul de a conduce unități de transport în legătură cu starea de ebrietate, și-au ispășit pedeapsa principală stabilită prin sentință (antecedentele penale au fost stinse), au urmat programul antialcool și antidrog, nu sunt la evidența medicului de specialitate, sunt apți din punct de vedere medical, au o pregătire specială și aptitudini de a conduce unități de transport **sunt pe picior de egalitate cu toți cetățenii care tind să obțină un permis de conducere în condiții generale.** Neadmiterea lor la examenul de calificare pe o perioadă de 4 ani constituie în sine o discriminare și atentează la dreptul fundamental consacrat de art. 16 din Constituția RM.

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată (art. 28 din Constituția RM). Prin instituirea interdicției pe o perioadă de 4 ani la redobândirea dreptului de a conduce unități de transport persoanei i se aduce ingerință la deplasa cu mijlocul de transport în vederea satisfacerii necesităților personale și ale familiei sale.

Dispozițiile art. 43 alin. (1) din Constituția RM consacără **dreptul oricărei persoane la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.**

Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate, fapt reglementat în art. 46 slin. (1) din Constituția RM.

Unitatea de transport în unele cazuri servește și ca mijloc de prestare a serviciilor de transport, ca unică sursă producătoare de venit - sursă de existență a deținătorului și al membrilor familiei lui. Interdicția instituită prin art. 21/1 alin. (2) din Legea 131/2007 violează substanțial dreptul la muncă și libera alegere a muncii, lipsește nejustificat persoana de salariu/venit și sursa de existență pe o perioadă de 4 ani, ceea ce constituie ingerință în exercitarea drepturilor fundamentale consfințite în art.art. 43 alin. (1) și 46 alin. (1) din Constituția RM.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos (art. 22 din Constituție).

Datorită faptului că la momentul comiterii actului delictuos și stabilirii pedepsei Codul penal nu prevedea restrângerea exercitării altor drepturi decât cele reflectate în sentință. Instituirea interdicției pe o perioadă de 4 ani la obținerea unui alt permis de conducere în condiții generale este calificată drept o pedeapsă mai gravă, decât cea prevăzută de legea penală și **contravine dispozițiilor art. 22 din Constituție.**

*În conformitate cu dispozițiile art. 54 alin. (2) din Constituția RM **exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.***

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin.(2) și alin.(3) din Codul penal al RM, doar *Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor.*

Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Normele juridice naționale, precum și normele de drept internațional unanim recunoscute interzic expres o interpretare extensivă a legii penale.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (1) și alin. (2) din Codul penal al RM **nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.**

Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

*Dispozițiile art. 61 din Codul penal definesc **pedeapsa penală ca o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.***

Sancțiunea stabilită pentru infracțiunea prevăzută de art. 264/1 alin. (1) din CP și în dispozitivul sentinței pronunțate pe cazul lui Istrati Dumitru vizează o pedeapsă complementară de anulare a dreptului actual de a conduce unități de transport și nu dispune aplicarea interdicției pe parcursul a 4 ani la eliberarea în condiții generale a unui nou permis de conducere.

Anterior Codul penal stabilea un termen în interiorul căruia condamnatul era lipsit de dreptul de a conduce unități de transport. După amendamentele aduse la alin.(1) din articolul enunțat nu se mai prevede un astfel de termen. Reclamantul s-a conformat, a predat permisul de conducere anulat, nu a cerut eliberarea permisului nevalabil de conducere, ci a solicitat (după eliminarea condițiilor ce au dus la anularea primului permis de conducere) să i se evalueze aptitudinile și capacitățile lui în vederea eliberării în condiții generale un nou permis de conducere, care este un drept garantat tuturor cetățenilor fără nici o discriminare.

În acest sens comunicăm că Istrati Dumitru a înlăturat toate condițiile ce au dus la retragerea primului permis de conducere:

- **a ispășit în totalmente pedeapsa penală și nu are antecedente penale nestinse.** Potrivit dispozițiilor art. 111 alin.(1) lit. e) din Codul penal *se consideră ca neavînd antecedente penale persoanele condamnate la o pedeapsă mai blîndă ca închisoarea – după executarea pedepsei;*

- **a urmat programul antialcoolic și antidrog** și nu este luat la evidența medicului de specialitate;

- **dispune de o pregătire suficientă teoretică și practică** pentru a participa la etapele de evaluare a conducătorilor auto.

Potrivit dispozițiilor art. art. 3, 8, 11, 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului *orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale.*

Orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sânt recunoscute prin constituție sau lege.

Orice persoana acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care iau fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul cînd au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decît aceea care era aplicabilă în momentul cînd a fost săvârșit actul cu caracter penal.

Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoana are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

Potrivit principiului legalității încriminării – legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzaților prin analogie, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că **noțiunea de „lege„ implică respectarea cerințelor calitative privind accesibilitatea și previzibilitatea. Infracțiunile și pedepsele aplicate trebuie să fie clar definite pentru a permite justițiabilului din însăși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul unei aprecieri juridice adecvate, să poată cunoaște care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și pedeapsa pe care o riscă.**

Stabilirea unei pedepse mai aspre decît cea stabilită prin Codul penal, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, contravine normelor juridice enunțate și este inadmisibilă.

Or, instituirea interdicției timp de 4 ani la exercitarea dreptului persoanei de a obține, în ordine generală, un permis de conducere a unităților de transport, reprezintă în sine încă o pedeapsă distinctă pentru una și aceeași faptă calificată și sancționată deja de către Judecătoria Cahul (sediul Central) prin Sentința nr. 1-380/2019 din 29 noiembrie 2019. Această pedeapsă nouă pentru comiterea aceleași fapte se insistă a fi aplicată în afara legii penale și dublează pedeapsa penală prestabilită.

Orice acțiune a instituțiilor statului, inclusiv a biroului de probațiune, a ASP nu trebuie să depășească sancțiunea prevăzută de lege și dispozitivul sentinței de condamnare, fapt reglementat de art. 3 din Codul penal.

Potrivit dispozițiilor art. 20 din Constituție **orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.**

Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

În speța dată soluționarea judecătorească a litigiului implică verificarea corectitudinii aplicării prevederilor art. 21/1 din Legea 131/2007, iar acestea din urmă contravin unor dispoziții constituționale care consfințesc drepturile fundamentale ale omului, ceea ce depășește atribuțiile instanțelor de judecată.

Realizarea dreptului la justiție este imposibilă deoarece exercitarea controlului de constituționalitate este o prerogativă Curții Constituționale.

Potrivit dispozițiilor art. 12/1 alin. 91) din Codul de procedură civilă în cazul incertitudinii privind constituționalitatea legilor ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu, sau la cererea unui participant, sesizează Curtea Constituțională.

Potrivit dispozițiilor art. 54 alin. (2) din Constituție se interzice în mod incontestabil restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24, inclusiv și a dreptului de acces la justiție.

Astfel, considerăm că condițiile de admisibilitate a sesizării au fost întrunite.

În vederea asigurării supremației legii într-un stat de drept care a fostă proclamată Republica Moldova, solicităm admiterea sesizării privind controlul constituționalității dispozițiilor *art. 21/1 alin. (2) din Legea 131/2007 privind siguranța traficului rutier* în partea instituirii interdicției pe o perioadă de 4 ani la redobândirea dreptului de a conduce unități de transport și soluționată acesteia în fond cu declararea neconstituționalității normei juridice criticate.

În viziunea noastră instituirea termenului de 4 ani la redobândirea dreptului de a conduce unități de transport nu este argumentată și utilă, deoarece legislatorul s-a expus deja asupra pedepsei penale proporționale faptei comise, a confirmat că reeducarea persoanei este posibilă prin aplicarea pedepsei stabilite de Codul penal, a dispus că antecedentele penale pe această categorie de infracțiuni se sting ca urmare a executării integrale a pedepsei.

Aplicarea interdicției timp de 4 ani este o ingerință a statului vădit disproporționată în raport cu scopul urmărit. Persoana a executat în întregime pedeapsa, a urmat programul antialcool și antidrog și corespunde tuturor cerințelor de a fi admis la examenul de calificare.

Interdicția admiterii la examenul de calificare a conducătorilor auto pe o perioadă de 4 ani nu rezolvă problema în esență. Cei cu consumul frecvent de alcool sau alte substanțe psihotrope vor aștepta expirarea termenului de 4 ani și din nou vor apărea în traficul rutier.

Ca măsură mai eficientă în vederea asigurării securității traficului rutier propunem instituirea unui control medical mai riguros, astfel încât persoanele predispușe consumului frecvent de alcool sau de alte substanțe să fie luate la evidența medicului de specialitate. Verificarea și examinarea acestora să se efectueze timp mai îndelungat. Admiterea acestora la examenul de calificare să fie posibilă doar după înlăturarea acestui viciu.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Avocatul Stoianov Ludmila,
declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

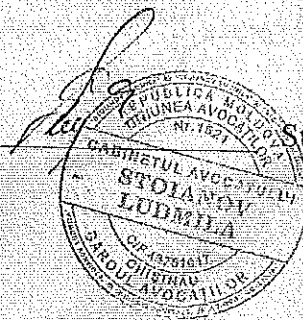
Avocat: _____ Stoianov Ludmila

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Avocatul Stoianov Ludmila,
declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Avocat: _____

Stoianov Ludmila

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr. 3-2777/2021
2-21151009-12-3-12102021-1

ÎNCHEIERE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

În componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

grefier

Cazacu Grigorii

Hlîstova Mariana

examinând în ședință publică cererea avocatului Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de avocatul Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru împotriva Agenției Servicii Publice privind constatarea ilegalității refuzului,

a c o n s t a t a t :

La data de 12.10.2021 Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru a înaintat acțiune împotriva Agenției Servicii Publice privind constatarea ilegalității refuzului.

Pe parcursul examinării pricinii avocatul în interesele reclamantului a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei "expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării,, din art. 21¹ alin. (2) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007.

În motivarea cererii avocatul a indicat că consideră dispozițiile art. 21¹ din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007, în partea ce vizează instituirea interdicției timp de 4 ani la eliberarea în condiții generale a unui nou permis de conducere, contravine Codului Penal, Constituției Republicii Moldova și normelor internaționale ce consacră drepturile și libertățile omului, ordinea stabilirii și executării pedepselor penale. În argumentarea raționamentului expus reiterăm dispozițiile art. 54 din Constituție, potrivit cărora în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Afirmă că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngereri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Indică că în conformitate cu reglementările art. 4 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte, iar dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Menționează că potrivit dispozițiilor art. 1 alin.(2) și alin.(3) din Codul penal al Republicii Moldova, doar Codul Penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce

stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor. Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale. Normele juridice naționale, precum și normele de drept internațional unanim recunoscute interzic expres o interpretare extensivă a legii penale. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (1) și alin. (2) din Codul penal nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

Menționează avocatul că dispozițiile art. 61 din Codul Penal stabilesc că pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Indică că sancțiunea stabilită pentru infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) din Cod Penal și în dispozitivul sentinței pronunțate pe cazul lui Istrati Dumitru vizează o pedeapsă complementară de anulare a dreptului actual de a conduce unități de transport și nu dispune aplicarea interdicției pe parcursul a 4 ani la eliberarea în condiții generale a unui nou permis de conducere. Afirmă că anterior Codul Penal stabilea un termen în interiorul căruia condamnatul era lipsit de dreptul de a conduce unități de transport. După amendamentele aduse la alin.(1) din articolul enunțat nu se mai prevede un astfel de termen. Susține că reclamantul s-a conformat, a predat permisul de conducere anulat, nu a cerut eliberarea permisului nevalabil de conducere, ci a solicitat să i se evalueze aptitudinile și capacitățile lui în vederea eliberării în condiții generale un nou permis de conducere, care este un drept garantat tuturor cetățenilor fără nici o discriminare.

Menționează că potrivit dispozițiilor art.art. 3, 8, 11, 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale. Orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sînt recunoscute prin constituție sau lege. Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul sa fie presupusă nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul cînd au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsa mai grea decît aceea care era aplicabila în momentul cînd a fost săvârșit actul cu caracter penal. Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondenta sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri. Potrivit principiului legalității încriminării legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzațiilor prin analogie, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare. Menționează că Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că noțiunea de „lege„ implică respectarea cerințelor calitative privind accesibilitatea și previzibilitatea. Infracțiunile și pedepsele aplicate trebuie să fie clar definite pentru a permite justițiabilului din însăși textul normei juridice pertinente, ia nevoie cu ajutorul unei aprecieri juridice adecvate, să poată cunoaște care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și pedeapsa pe care o riscă.

Indică că stabilirea unei pedepse mai aspre decît cea stabilită prin Codul Penal, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, contravine normelor juridice

enunțate și este inadmisibilă. Or, afirmă că instituirea interdicției timp de 4 ani la exercitarea dreptului persoanei de a obține, în ordine generală, a unui permis de conducere a unităților de transport, reprezintă în sine încă o pedeapsă distinctă pentru una și aceeași faptă calificată și sancționată deja de către Judecătoria Cahul (sediul Central) prin sentința nr. 1-380/2019 din 29.11.2019, iar această pedeapsă nouă pentru comiterea aceleași fapte se insistă a fi aplicată în afara legii penale și dublează pedeapsa penală prestabilită. Susține că acțiunile/inacțiunile autorității reclamate lezează reclamantul în dreptul la circulație cu unitatea de transport, lezează grav dreptul la siguranță și viața privată a persoanei, iar orice acțiune a biroului de probațiune nu trebuie să depășească sancțiunea prevăzută de lege și dispozitivul sentinței de condamnare, fapt reglementat de art. 3 din Codul Penal.

Astfel, afirmă avocatul că dispozițiile art. 21¹ din Legea privind siguranța traficului rutier nr.131-XVI din 07.06.2007 sunt contrare art. 4 și art. 54 din Constituție și urmează a fi declarate neconstituționale cu toate efectele ce rezultă din această procedură.

În ședința de judecată avocatul Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru a susținut demersul privind adoptarea unei încheieri de sesizare a Curții Constituționale asupra constituționalității sintagmei "expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării,, din art. 21¹ alin. (2) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007.

În ședința de judecată reprezentantul Agenției Servicii Publice a solicitat respingerea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate din motivele invocate în referință, menționând că nu s-au dovedit criticile de neconstituționalitate în raport cu principiile constituționale referitoare la legalitatea incriminării, nu a fost motivată pretinsa neconformitate a dispozițiilor criticate cu prevederile constituționale și nu s-a demonstrat raportul contradictoriu între ele.

Audiind poziția reprezentanților părților, analizând argumentele ce vizează ridicarea excepției de neconstituționalitate și raportându-le, per ansamblu, la chestiunea abordată, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 230 din Codul administrativ, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.

În conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată reține că avocatul reclamantului, pretinde neconstituționalitatea sintagmei "expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării,, din art. 21¹ alin. (2) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007.

La fel, instanța de judecată atestă că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate enunțată, întrunește exigențele legale și urmează a fi admisă or, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, excepția este ridicată de către subiectul abilitat de lege cu acest drept, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova avînd ca obiect prevederile contestate.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de avocatul Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de avocatul Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru împotriva Agenției Servicii Publice privind constatarea ilegalității refuzului.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității sintagmei "expirarea termenului de 4 ani din momentul condamnării,, din art. 21¹ alin. (2) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea avocatului Stoianov Ludmila în interesele reclamantului Istrati Dumitru, copia acțiunii de contencios administrativ.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amîna pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul

Cazacu Grigorii